

Un vestit de núvia que no et pots posar sola

JORDI
NOPCA

La recepció de les novel·les de Peter Cameron ha estat relativament petita fins fa un parell d'anys. Llibres

de l'Índex n'havia publicat *Andorra* el 1997 –el mateix any que el llibre apareixia en anglès–, i Edicions 62, *La ciutat del teu destí* (2008), confiant que la pel·lícula que ultimava James Ivory basada en la novel·la arribaria a les nostres sales. No va ser el cas. Libros del Asteroide va apostar per la següent novetat del nord-americà, *Algún día este dolor te será útil* (2012), i el llibre no només va aconseguir una recepció crítica molt positiva, sinó que ha exhaurit tres edicions. A més de ser traduïda a l'alemany, al grec i al francès, en italià, *Algún día...* ha estat un fenomen que ha superat els 100.000 exemplars venuts, en part gràcies a la repercussió obtinguda amb el premi Morante Raggi i l'adaptació cinematogràfica de Roberto Faenza.

Coral Glynn s'allunya del relat iniciàtic plantejat al llibre anterior: l'únic que ha d'aprendre la protagonista és a superar les decepcions. Glynn arriba a casa del comandant Hart per assistir la seva mare moribunda. La infermera té poc temps per familiaritzar-se amb l'anciana: poques setmanes després d'instal·lar-se al *cottage* anglès, la senyora mor. L'endemà del traspàs, atabalada perquè no té enlloc on anar, Coral rep amb perplexitat la proposta de matrimoni del comandant: alguna nit anterior han pres un brandi junts, compartint converses tibades, però, ¿n'hi ha prou amb això, per casar-se amb algú? Un dels encerts de Cameron és el retrat profund que aconseguix de cadascun dels personatges de la novel·la a partir de detalls d'una gran eficàcia narrativa, com ara el capítol on Glynn torna el vestit que s'ha comprat per casar-se perquè no se'l pot posar sola (i no té ningú que la pugui ajudar). La botiguera s'adona que, mentre intentava emprovar-se'l, la infermera n'ha trencat una costura. És un símbol del personatge, que malda per trobar algú que no li faci mal. *Coral Glynn* és plena de petites revelacions que acompanyen el lector en un periple narratiu que inclou un misteri, devocions secretes i un final que potser desconcerta, però d'una gran versemblança. ♦♦

CORAL
GLYNN
PETER
CAMERON
LIBROS DEL
ASTEROIDE
TRAD. PATRICIA
ANTÓN
270 PÀG./18,95 €

IEC

Entrevistes impossibles?

MARTA
PESSAR-
RODONA

Segurament, cal recordar per als lectors corrents que Mercè Rodoreda (1908-1983) va llegir el seu patrimoni intel·lectual –o cultural, si volem– a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), institució creada el 1907 de la qual mai va ser membre electa. Sortosament, afegim, pel que fa al gest hereditari de l'autora. Un llegat que vam conèixer, en general, just quan ella va morir a Girona aquell 13 d'abril de 1983. Feta aquesta prèvia, no és gens rar que avui existeixi una fundació amb el seu nom i amb seu a l'IEC, que ha publicat una sèrie de volums com el present, apropant-nos, per exemple, les quatre primeres novel·les seves dels anys 30, que la mateixa Rodoreda va bandejar de la seva bibliografia i que, això no obstant, són d'utilitat per a rodoredianes de tota mena. Un volum, el present, que la mateixa Fundació fa coincidir en any de publicació amb

l'obra de Barbara Luczak, *Espai i memòria. Barcelona en la novel·la catalana contemporània*, estudi que inclou, a més de Rodoreda, Blai Bonet, Terenci Moix, Carme Riera i Maria Barbal.

Pel que fa al volum que avui ens ocupa, el curador, que en incursions rodoredianes anteriors s'ha distingit per una gran imaginació que, a vegades, cal posar en dubte (com a *Mercè Rodoreda. Autoretat*), divideix el volum cronològicament, del 1966 al 1982, amb un darrer apartat, curiosament el tretzè, "Entrevistes no datades o d'aparició pòstuma". Un criteri, el cronològic, sempre respectable. Avançant-nos direm que des de la primera i paradigmàtica entrevista, la de Baltasar Porcel a *Serra d'Or* (1966), fins a la darrera, si algú dubtava que la persona que hi havia darrere l'escriptora era una tímida patològica, esvanirà tots els dubtes sobre aquest tema. La pregunta inquietant és: ¿també era així aquella jove moderna de Barcelona

del anys 30 del segle passat? Plana el fantasma–o ens plana a nosaltres– de les vexacions que va patir a càrrec de molts dels seus col·legues en l'exili republicà a partir del 1939. Queda dit. Amb aquestes entrevistes tampoc ningú no dubtarà de la intel·ligència de l'autora, de la seva professionalitat: "Una de les coses més difícils és escriure amb una gran simplicitat".

Un dels interessos del volum és palesar que, a partir d'entrevistes, és impossible muntar un autoretrat. La mateixa Rodoreda fa ballar, per exemple, els anys d'exili que va passar a Llemotges o a Bordeus. Testimonis presencials de dues de les entrevistes que apareixen al volum, la d'Agustí Pons (1979) i la de Soledad Alameda (1980), el que se'ns fa estrany és que no situés aquelles estades al segle XVII, posem per cas, tal era el seu nerviosisme, la seva por, la seva timidesa patològica. La primera, a la feia poc estrenada casa de Romanyà de la Selva, es va saldar amb una glaçonera de vidre que li va lliscar de les mans i es va convertir en una mena de mirall trencat; la segona, amb pauses constants que l'hàbil entrevistadora va creure oportú de fer perquè, segons ella, la veia patir massa! L'entrevista va durar tot un matí al hall-bar d'un hotel madrileny. El resultat, però, va ser una projecció espanyola de l'autora extraordinària. Ho testimoniem.

Tot amb tot, aquest volum aixecarà les mateixes preguntes que han fet d'altres obres. Per què no va rectificar mai la data de naixença després de la quarta novel·la, *Crim*? És a dir, 1909, quan havia nascut el 1908. I aquest és tan sols un exemple, que el curador corregeix entre claudàtors, excepte quan l'entrevistador parla que Rodoreda va néixer l'any de la Setmana Tràgica! També els lectors hi trobaran dues respostes rodoredianes indubtables. Ens referim a l'aposta pels seus col·legues i també, com ella als anys 30, entrevistadors: els narradors Baltasar Porcel i Montserrat Roig. Cadascú que en tregui les conclusions que vulgui. L'impossible a vegades és possible i per més que en tot el volum mai no parla directament ni del seu marit, ni del fill, ni del seu company des de 1939, la tenim i, com sempre, l'admirem i no pas per habitud. ♦♦

MERCÈ
RODOREDA.
ENTREVISTES
FUNDACIÓ MERCÈ
RODOREDA
EDICIÓ D'ABRAHAM
MOHINOBALET
274 PÀG./20 €

Tractat sense gènere

VÍCTOR
OBIOLS

La crítica literària és una pràctica antiquíssima que ha passat per quasi tot. L'hermeneuta acaba baixant a peu pla, i

a considerar tota mena de textos, fins i tot els menys sagrats. Comentar i interpretar pot ser tan creador com la pròpia poesia si el qui es proposa de dir alguna cosa no ho fa amb afany únicament taxonòmic sinó des de la fascinació i el gaudi del que experimenta amb aquell text. La mania de classificar: "Això què és?". Però la paraula poètica ho pot tot, i des de qualsevol angle i dimensió, si està en bones mans, pot fer-se estimulants, intransferible i sagrada. I això ho dirà el

lector, el lector pur, incontaminat, sense prejudicis. Amb Sílvia Amigó no sabem ben bé què passa, o ho sabem massa bé: té el do, i té el tremp moral per oferir, des de la seva lúcida puresa, una penetrant construcció de sentit. Fa poesia? Fa filosofia? Fa psicologia? Jo diria que fa escriptura, i fila pensaments que formula en aquesta llengua afinada i comosa, exempta de retòrica, o d'una retòrica tan dúctil i visiblement transparent que res no la trava.

Amigó, com María Zambrano, potser sense la intenció de bastir una obra filosòfica –però tanmateix arribant molt lluny des del sentiment, des de la intuïció, i des de la intel·ligència del sentiment i de la intuïció–, com una alquimista, analitza i sinte-

RESPIRAR PER
LA FERIDA
SÍLVIA AMIGÓ CUSCÓ
VIENA
EPÍLEG DE FRANCESC
PARCERISAS
50 PÀG./11 €

titza fenòmens profunds que pertanyen al domini de l'esperit, d'allò que ens anima i ens interpel·la en la inquietud fèrtil i constant. Podríem dir-ne *Tractat del destriament*, en què és essencial el matís. Tota gran poesia no és més que un altíssim homenatge al privilegi del llenguatge, aquesta capacitat que ens caracteritza per formular-nos el món amb la màxima nitidesa, amb el valor de la veritat: "No hi ha engany en la natura, i en l'amor." Per això els conceptes que contraposa no són dicotòmics, l'espectre de colors, en la realitat és variable i complex. Francesc Parcerisas esmenta el "saber íntim" d'Amigó, Jaume Pons parla de "la gran fúria de viure". I tant... i afegim-hi "la vida és onejant" de Montaigne. ♦♦